

*Rahvusvaheline noorsootöö konverents "Noorsootöötaja leitud küberdžunglist!"
18. -19. novembril 2008 Dorpat Konverentsikeskuses Tartus*

VESTLUSRING: INTERNETIPÕLVKOND AVAB OMA MAAILMA KOKKUVÕTE

Diskusioonis osalesid

Kristina (16), Erki (15), Karl (14), Saskia (14), Säde (13), Saara (13)

Moderatorid

Elina Kivinukk

*Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu koolitusjuht, noortevaldkonna koolitaja
ja*

Peeter Marvet

tehnokratt, IT-ekspert

1. Mida teevad noored, kui nad satuvad Internetti?

1.1. Suhtlen sõpradega

- MSN
- Orkut
- Rate
- E-post – vaatan kirjad üle näiteks või siis räägin msn-s kellegagi, kutsun välja

1.2. Tegelen meelelahutuse ja huvialadega – vaatan ja tellin videoklippe, kuulan muusikat; loen foorumeid

- Youtube.com – Kuulan muusikat ja vaatan lemmikvideoid ning oma lemmik filmiklippe, multfilme, naljakaid videoklippe. Iga kuu tulevad uued klipid, mida ma olen tellinud endale.
- Internetipõhiseid multiplayer mängud
- Multikad ja vastavad leheküljed
- Foorumid – nt loomafoorumid, anime teemalised foorumid

1.3. Loen uudiseid ja vaatan, mis on õppida

- Delfi
- Postimees
- E-kool

2. Kus informatsioon liigub?

2.1. Otsid infot vastavalt oma huvidele

- Kui sind mingi teema huvitab ja sa tead, et Youtube'i kasutaja lisab neid videosid üles, siis saad neid tellida oma e-posti aadressile.
- Tellin multfilme, nt viielt kanalilt
- Raadiost kuuled laulu, üritad laulu sõnad või midagi meelde jätta. Ja siis otsid laulu üles.

- Kasutan otsingusõna, nt kirjutan inglise keeles ,happy' või ,funny', kuna enamus videosid on inglise keeles.

2.2. Sõbrad saadavad lingi

- MSN-i
- Kui mingi väga naljaks video on Youtube'is, siis mulle saadetakse Orkutisse scrap. Lähen Youtube'i lehele, kust tuleb vaadatud videole sarnaseid soovitusi.

3. Kas te loote lisaks meedia tarbimisele Internetti ka sisu?

- Eriti ei loo.
- Mõnikord foorumites.

4. Kas kõigel sellel, mida te Internetis teete, on mingi seos ka koolis, sh arvutitunnis õpituga?

- Väga ei ole.
- Näiteks animeid saabki ainult sellepärast vaadata, et koolis õpetatakse inglise keelt.
- Saame vaadata e-koolist oma hindeid ja seda, mis on õppida.
- Koolitöökäsi võid Internetist infot otsida. Aga need lehed, kust ma infot otsin, on hoopis teised leheküljed, kus ma tavaliselt käin. Need on nagu kaks täiesti erinevat maailma.
- Näidatakse selliseid lehekülgi nagu näiteks Wikipedia, Google ja Miksike. Õpime, kuidas Google'is kiiremini ja paremini otsida.
- Matemaatikatunnis läheme vahepeal matemaatilistele lehtedele ja lahendame ülesandeid; pranglime Miksikeses
- Teeme muusikakoolis bändi ja saame oma materjali Youtube'ist. Õpetaja ütleb meile esitaja ja loo nime. Peame selle kodus Youtube'ist üles otsima, kuulama ja selgeks õppima.
- Õpime, kuidas arvutit viirustega mitte nakatada.
- Õpime, kuidas ka Microsoft Wordis asju teha.
- Õppisin bitte ja baite ja megabaite. Ja siis arvuti erinevaid osi.
- Hakkame järgmisel veerandil 3D animatsiooni õppima.
- Me arvutitunnis Internetis eriti ei käi.

5. Ohud, turvalisus ja tõde netis

- Foorumites on tihtilugu hästi palju sõimamist ja rõvedaid sõnu.
- Internetis on viirused.
- Internetis on alati ohud olemas. Aga iseasi on see, kui hästi sa tunnetad Internetti, kui hästi saad aru, kus võib oht olla. Ja üldiselt, kui sa käid usaldusväärsetel lehtedel, ei pruugi viirused tulla. Oleneb ka muidugi arvuti viirusekaitsest ja enda käitumisest Internetis.
- Ma tean, et Sype'i saab väga hästi jälgida, aga seda ma küll ei teadnud, et MSNi saab.
- Kui Internetis info läheb õpikuga vastuollu, siis ma küsin oma ema või isa käest või ütlen õpetajale, et ma ei leidnud normaalset infot Internetist.

6. Kui pikk on sõprade nimekiri, kellega te MSN-is suhtlete? Kes need inimesed on?

- Sõprade listis on umbes 100 kuni 150 inimest.
- Neist 6-10% on inimesi, kellega ma ise kohtunud pole.
- Minu sõbrad on jaotatud gruppidesse: (a) need, kellega ühes koolis käin, (b) väga head sõbrad, (c) tuttavad, kellega ma väljas käin, (d) pereliikmed ja (e) juhututtavad.
- Ma pole kunagi kohanud kedagi Internetist ja siis kohe sõbraks saanud.
- Mul on MSNis sõpru ka välismaalt.

7. Interneti statistika näitab, et Rate.ee populaarsus on viimase aasta jooksul kõvasti langenud ja noored jooksevad suure hooga Rate'st Orkutisse. Miks?

Jaa. Näiteks paljud minu sõbrad ei käi Rates enam sellepärast, et seal käib nii palju väikseid lapsi - 7-, 6- ja 5aastaseid. Mu sõpru häirib, kui väikesed lapsed teevad seal oma foorumeid ja räägivad nende jaoks mõttetutest asjadest. Siis mu sõbrad lähevad Orkutisse, mis on inglise keeles ja millest väiksed ei saa aru.

8. Kas te Skype'i ka kasutate?

- Räägin oma vanaemaga Skype'is. Ta elab Rootsis. Telefonikõned on kallid.
- Skype'iga pigem helistan ja MSNis kirjutan.

9. Mis te arvate, kas te saaksite ilma Internetita hakkama?

- Mina arvatavasti saaksin, aga siis mul oleks nii igav, et ma loeks päevad läbi raamatuid, ma arvan.
- No mina saaks küll hakkama, loeks raamatuid, tegutseks rohkem väljas. Mul muidu õppimiseks väga aega ei ole, siis jääb rohkem aega üle.
- Üldiselt saaks hakkama küll, aga kui näiteks haige oled, siis on hea kuskil Internetis olla.
- Minu jaoks on Internet põhimõtteliselt meelelahutus. Raske oleks, aga ma arvan, et saaksin.
- Mina küll ei saaks, ma elan Internetis.
- Ma ei tea, ma pole veel ühtegi päeva ilma Internetita olnud.

10. Kas te lisaks Internetis surfamisele televiisorit vaatate või raadiot kuulate?

- Ma loobusin telekast, vaatan telekat ainult esmaspäeviti umbes tundaega.
- Mina lõpetasin näiteks kaks aastat tagasi televiisori sarjade vaatamise ja hakkasin Internetist filme vaatama. Mul on muidu telekas kodus olemas. Ainult ema vaatab seda, sest ta ei saa minu tupp arutisse, sest ma ei luba.
- Tavaliselt ma vaatan telekavast, mis film on, ja siis ma tõmban poole tunniga selle arutisse ning vaatan siis enda arvutist. Palju mugavam! Siis ma saan igal õhtul seda vaadata, kui ma tahan. Põhimõtteliselt ma telekat ei vaata ega kuula raadiot. Seda teen ainult siis, kui ma vanaema ja vanaisa juures olen. Sest nad ei tea vist, mis asi on net.
- Mina ka ei vaata kodus telekat, mul ei olegi telekat. Mul on arvutiaeg neli tundi, sest mu emal viskas üle, kui ma kauem arvutis olin. Kui mul arvutiaeg läbi saab, siis ma kuulan raadiot ja loen raamatuid.
- Mina vaatan siis ainult telekat, kui mu õde on arvutis või kui õhtul pannakse arvuti kinni ja siis ma ei taha magama minna, siis pikutan diivani ees. Või siis lihtsalt ma ei

taha arvutisse minna, vaatan telekat diivani ees. Arvutis peab kogu aeg hiirt liigutama ja kirjutama igale poole ja siis kui ma seda ei viitsi teha, siis ma pikutan diivanil ja vaatan telekat.

11. Et turvalisust Internetis tõsta, soovitatakse arvuti viia pigem elutuppa kui noore tuppa. Kas te lepiksite sellise olukorraga või leiate, et arvuti peaks olema ka teie territooriumil?

- Mõnes mõttes on see hea, et vanemad kontrollivad, kui kaua ja mida noor Internetis teeb.
- Mulle meeldib, et arvuti on elutoas, sest kui see enda toas on, siis sa lihtsalt jääd liiga kauaks arvutisse, aga elutoas veab keegi su ikka arvutist välja.
- Arvuti elutoas loob tunde, et oled osa perekonnast.
- Ei poolda seda, et elutoas loevad vanemad, mida noor netti kirjutab.

12. Ühe Europarlamendi liikme blogis on postitus, kus ta arvab, et tuleks panustada sellesse, et noorte internetisuhtlust jälgida, filtreerida ja osa sisu blokeerida. Kas te olete kohanud sellist kooli- või vanematepoolset blokeerimist?

- Meil on arvutitunnis näiteks Rate.ee ja Elu24.ee lehtede külastamine blokeeritud.
- Üks poiss leidis sellise kavala lehekülje, mida õpetaja ei tea, aga sellelt leheküljelt saad minna kohe näiteks Rate.ee-sse.

13. Kas teie vanemad kasutavad Interneti keeldu ka karistusmeetodina?

- Ei.
- Sellist meetodit kasutatakse võib-olla 7-8aastastega, aga mitte 13-17aastastega.
- See on tobe.